

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Garth Olwg

Dyddiad yr arolygiad: Mawrth 2023

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Trosolwg

Wrth iddynt symud trwy'r ysgol, mae llawer o ddisgyblion yn gwneud cynnydd cryf yn eu medrau cyfathrebu yn y Gymraeg. Ychydig o ddisgyblion ieuengaf yr ysgol sydd yn siarad Cymraeg yn rhugl pan maent yn cychwyn yn y meithrin neu'r dosbarth derbyn. Dros amser, maent yn datblygu geirfa a dealltwriaeth gadarn o'r iaith a'i chystrawen ac mae hyn yn eu galluogi i fynegi eu hunain yn eglur ar lafar ac yn ysgrifenedig.

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn datblygu agweddau cadarnhaol at ddysgu ac yn dangos parch at ei gilydd, at athrawon ac at ymwelwyr i'r ysgol. Fodd bynnag, mae ychydig iawn o ddisgyblion, yn bennaf ym Mlynnyddoedd 9-11, yn drafferthus ac yn arddangos agweddau negyddol at ddysgu ac at eraill. Er bod llawer o ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol, maent yn nodi bod ymddygiad rhai disgyblion yn ystod amser egwyl a chinio yn peri gofid iddynt. Mae cyfraddau presenoldeb, yn cynnwys presenoldeb disgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim, yn parhau'n isel ers cyfnod y pandemig.

Ceir amrywiaeth eang o gyfleoedd i ddisgyblion gymryd rhan a chyfrannu at fywyd yr ysgol trwy nifer helaeth o glybiau, gweithgareddau drama a fforymau trafod. Mae'r rhain yn cynnwys clybiau chwaraeon a drama yn ogystal â'r sesiynau 'Siop Siarad' boreol, y Fforwm Cymreictod a'r Fforwm Cydraddoldeb. O ganlyniad, mae llawer o ddisgyblion yn gwneud datblygiad cryf yn eu medrau cymdeithasol a'u dealltwriaeth o hawliau dynol a materion pwysig eraill. Mae disgyblion y chweched dosbarth yn datblygu medrau personol gwerthfawr drwy arwain y fforymau a thrwy wirfoddoli i helpu disgyblion iau yn eu gwersi addysg gorfforol ac mewn sesiynau atgyfnerthu dysgu.

Mae profiadau dysgu hyd at Flwyddyn 8 yn gyffredinol eang a chytbwys. Cynigir arlwy gyfoethog o gyrsiau academaidd a galwedigaethol i ddisgyblion y chweched dosbarth. Fodd bynnag, mae'r cwricwlwm ar gyfer disgyblion ym Mlynnyddoedd 9-11 yn rhy gyfyng, yn enwedig i'r rhai uwch eu gallu ym Mlwyddyn 9 ac i ddisgyblion ag ymgysylltiad gwan ym Mlwyddyn 10 a 11.

Mae'r pennaeth a'i dîm arwain wedi blaenoriaethu Cymreictod a gwella lles disgyblion yn sgil heriau'r pandemig. Mae hyn wedi cael effaith gadarnhaol ar safonau'r Gymraeg ac agweddau disgyblion at ddysgu, yn enwedig yn is i lawr yr ysgol. Fodd bynnag, nid yw'r arweiniad strategol ar gyfer gwella ychydig o agweddau eraill o waith yr ysgol yn ddigon cadarn. Mae'r rhain yn cynnwys y ddarpariaeth ar gyfer datblygu medrau rhifedd a medrau digidol, gwella safonau lles ychydig iawn o ddisgyblion hŷn a sicrhau bod y cwricwlwm yn diwallu gofynion yr holl ddisgyblion.

Mae arweinwyr yn darparu ystod o gyfleoedd gwerthfawr i athrawon gyd-drafod, gyd-gynllunio a gwneud ymchwil ar gyfer gwella eu hymarfer. Yn sgil hyn, mae ansawdd yr addysgu ar draws yr ysgol yn dda ac mae hyn yn cael effaith gadarnhaol ar gynnydd disgyblion yn eu gwybodaeth bynciol a'u llythrennedd.

Mae arweinwyr yn gosod blaenoriaethau gwella priodol ar gyfer yr ysgol gyfan ac ar gyfer meysydd dysgu a phynciau unigol. Serch hyn, nid ydynt yn rhoi digon o ystyriaeth i ddeilliannau disgwylidig wrth lunio camau gweithredu. O ganlyniad, nid ydynt yn gwerthuso llwyddiant unrhyw weithredoedd yn ôl eu heffaith ar safonau a chynnydd disgyblion.

Argymhellion

- A1 Miniogi'r hunanwerthuso a chynllunio gwelliant fel bod gwell ystyriaeth o effaith y ddarpariaeth ar safonau a chynnydd disgyblion
- A2 Cryfhau'r arweinyddiaeth strategol ar gyfer y meysydd gwella a adnabuwyd yn yr adroddiad gan gynnwys darpariaeth ar gyfer datblygu medrau rhifedd a digidol disgyblion
- A3 Ehangu'r profiadau cwricwlaidd yng Nghyfnodau Allweddol 3 a 4 er mwyn diwallu anghenion yr holl ddisgyblion a sicrhau eu bod yn ymgysylltu'n gadarnhaol â'u dysgu
- A4 Gwella presenoldeb

Beth sy'n digwydd nesaf

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad.

Cyd-destun yr ysgol

Enw'r darparwr	Ysgol Garth Olwg
Awdurdod lleol	Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Iaith y darparwr	Cymraeg
Math o ysgol	Pob Oed
Nifer y disgyblion ar y gofrestr	1249
Nifer y disgyblion o oedran ysgol statudol	1064
Nifer mewn dosbarthiadau meithrin (os yw'n berthnasol)	54
Nifer yn y chweched dosbarth	131
Canran y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd (Canran genedlaethol y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd mewn ysgolion pob oed yw 21.6%)	8.3%
Canran y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol (a) (Canran genedlaethol y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol mewn ysgolion pob oed yw 12.7%)	6.7%
Canran y disgyblion sy'n siarad Cymraeg yn y cartref	36%
Canran y disgyblion sy'n siarad Saesneg fel iaith ychwanegol	0.0%
Dyddiad y penodwyd y pennaeth	02/09/2019
Dyddiad yr arolygiad Estyn blaenorol (os yw'n berthnasol)	
Dyddiad dechrau'r arolygiad hwn	20/03/2023

Ⓜ Hawlfraint y Goron 2023: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 25/05/2023

Sylwer, efallai na fydd y ffotograffau sy'n cael eu dangos yn rhai o'r ysgol sy'n destun yr adroddiad hwn.